

Informační systém evidence obyvatel

Informační systém evidence obyvatel, upravený zákonem č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, patří mezi základní informační systémy veřejné správy a jeho účelem je zpracovávání údajů o obyvatelích České republiky, např. shromažďování a uchovávání těchto údajů a jejich poskytování oprávněným uživatelům. Správcem informačního systému evidence obyvatel je Ministerstvo vnitra.

1 Obsah informačního systému evidence obyvatel

V souladu s ustanovením § 3 odst. 3 a 4 zákona o evidenci obyvatel jsou v informačním systému evidence obyvatel vedeny údaje o:

Státních občanech České republiky (dále jen „občanech“), a to údaje v rozsahu:

1. jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
2. datum narození,
3. pohlaví,
4. místo a okres narození a u občana, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se občan narodil; uvedené místo a okres narození na území ČR jsou vedeny ve formě referenční vazby (kódu územního prvku) na referenční údaj v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí,
5. rodné číslo,
6. státní občanství, popřípadě více státních občanství,
7. adresa místa trvalého pobytu (§ 10 odst. 1), včetně předchozích adres místa trvalého pobytu (**TP**), případně též adresa, na kterou mají být doručovány písemnosti podle zvláštního právního předpisu; uvedené adresy jsou vedeny ve formě referenční vazby (kódu adresního místa) na referenční údaj o adrese v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí; v případě předchozích TP a adresy, na kterou mají být doručovány písemnosti podle zvláštního právního předpisu, kterou je údaj o identifikaci poštovní přihrádky nebo dodávací schránky nebo adresa mimo území ČR, se vede i adresa, které kód adresního místa v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí přidělen nebyl,
8. počátek TP, popřípadě datum zrušení údaje o místu TP nebo datum ukončení TP na území ČR; datum podle § 10b odst. 3, jeho změna nebo zrušení,
9. zbavení nebo omezení způsobilosti k právním úkonům, jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo opatrovníka, nebylo-li mu přiděleno, vede se datum, místo a okres jeho narození a u opatrovníka, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se narodil, a agendový identifikátor fyzické osoby, pokud opatrovníkovi byl přidělen; uvedené místo a okres narození na území ČR jsou vedeny ve formě referenční vazby (kódu územního prvku) na referenční údaj v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí; je-li opatrovníkem ustanoven orgán místní správy, vede se název a adresa sídla; tyto údaje jsou vedeny ve formě referenčních vazeb na referenční údaje ze základního registru osob,
10. zákaz pobytu, místo zákazu pobytu a doba jeho trvání,
11. jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo otce, matky, popřípadě jiného zákonného zástupce; v případě, že jeden z rodičů nebo jiný zákonný zástupce nemá přiděleno rodné číslo, vede se jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození a agendový identifikátor fyzické osoby, pokud mu byl přidělen; je-li jiným zákonným zástupcem dítěte právnická osoba, vede se název a adresa sídla; tyto údaje jsou vedeny ve formě referenčních vazeb na referenční údaje v základním registru osob,
12. rodinný stav, datum, místo a okres uzavření manželství, došlo-li k uzavření manželství mimo území České republiky, vede se místo a stát, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení manželství za neplatné, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neexistenci manželství, datum zániku manželství smrtí jednoho z manželů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z manželů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství; uvedené místo a okres uzavření manželství na území České republiky jsou vedeny ve formě referenční vazby (kódu územního prvku) na referenční údaj v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí,
13. datum, místo a okres vzniku partnerství, došlo-li ke vzniku partnerství mimo území České republiky, vede se místo a stát, datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o neplatnosti nebo o neexistenci partnerství, datum zániku partnerství smrtí jednoho z partnerů, nebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení jednoho z partnerů za mrtvého a den, který byl v pravomocném rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil, anebo datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o zrušení partnerství; uvedené místo a okres vzniku partnerství na území České republiky je vedeno ve formě referenční vazby (kódu územního prvku) na referenční údaj v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí,
14. jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo manžela nebo partnera; je-li manželem nebo partnerem fyzická osoba, která nemá přiděleno rodné číslo, vede se jméno, popřípadě jména, příjmení manžela nebo partnera a datum jeho narození a agendový identifikátor fyzické osoby, pokud mu byl přidělen,
15. jméno, popřípadě jména, příjmení a rodné číslo dítěte; je-li dítě cizinec, který nemá přiděleno rodné číslo, vede se jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte a datum jeho narození a agendový identifikátor fyzické osoby, pokud mu byl přidělen,
16. o osvojeném dítěti údaje v rozsahu:
 - a. stupeň osvojení,
 - b. původní a nové jméno, popřípadě jména, příjmení dítěte,
 - c. původní a nové rodné číslo dítěte a jeho agendový identifikátor fyzické osoby, pokud mu byl přidělen,
 - d. datum, místo a okres narození a u dítěte, které se narodilo v cizině, místo a stát, kde se narodilo; místo a okres narození na území ČR jsou vedeny ve formě referenční vazby (kódu územního prvku) na referenční údaj v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí,
 - e. jméno, popřípadě jména, příjmení a rodná čísla osvojitelů, v případě, že osvojiteli nebylo přiděleno rodné číslo, vedou se údaje o jménu, popřípadě jménech, příjmení a datu narození osvojitelů; agendový identifikátor fyzické osoby, pokud jim byl přidělen,
 - f. jméno, popřípadě jména, příjmení a rodná čísla otce a matky; pokud jim nebylo přiděleno, jejich jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození; agendový identifikátor fyzické osoby, pokud jim byl

- přidělen; tyto údaje se nevedou, pokud se jedná o dítě narozené ženě s TP v ČR, která porodila dítě a písemně požádala o utajení své osoby v souvislosti s porodem,
- g. datum nabytí právní moci rozhodnutí o osvojení nebo rozhodnutí o zrušení osvojení dítěte,
17. záznam o poskytnutí údajů (§ 8 odst. 10),
 18. datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí občana mimo území České republiky, vede se datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; uvedené místo a okres úmrtí na území České republiky jsou vedeny ve formě referenční vazby (kódu územního prvku) na referenční údaj v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí,
 19. den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti, popřípadě jako den, který nepřežil, a datum nabytí právní moci rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, agendový identifikátor fyzické osoby pro agendu evidence obyvatel,
 20. agendový identifikátor fyzické osoby pro agendu evidence obyvatel,
 21. poznámky k údajům uvedeným v číslech 1 až 20.

O cizincích uvedených v § 1 odst. 1 písm. c), a to údaje v rozsahu:

1. jméno, popřípadě jména,
2. příjmení,
3. rodné číslo, nemá-li přidělené rodné číslo, vede se datum narození,
4. agendový identifikátor fyzické osoby pro agendu evidence obyvatel, pokud mu byl přidělen.

Ministerstvo je uživatelem veškerých údajů vedených v informačním systému, pokud je to nezbytné pro výkon jeho působnosti.

- Ministerstvo v informačním systému zpracovává údaje potřebné k plnění úkolů stanovených zvláštním právním předpisem.
- V informačním systému se o všech v něm vedených údajích zpracovávají a vedou rovněž jejich změny, a to včetně dat, ke kterým tyto změny nastaly, jsou-li správci informačního systému známa.
- V informačním systému se při zpracování údajů podle § 3 odst. 5 a 6, § 3a až 6 a § 8 vedou rovněž záznamy o přístupech do informačního systému, které obsahují:
 - kód agendy, uživatelské jméno oprávněné osoby vykonávající agendu a označení subjektu, pro jehož účel se údaje poskytují,
 - den, měsíc, rok a čas zpracování,
 - agendový identifikátor fyzické osoby pro agendu evidence obyvatel obyvatele, jehož údaje jsou poskytovány, nebo jiný údaj, který je pro vyhledání tohoto obyvatele rozhodující, přičemž vyhledání příslušného obyvatele se uskuteční prostřednictvím dalších obyvatele, pro něž je rozhodující údaj společný,
 - důvod a konkrétní účel přístupu do informačního systému.

2 Zápís a užívání údajů z informačního systému

Krajský úřad zapisuje údaje o fyzických osobách, u nichž došlo:

- k nabytí státního občanství, a to v rozsahu uvedeném v § 3 odst. 3 písm. a) až f),
- k pozbytí státního občanství, a to v rozsahu uvedeném v § 3 odst. 3 písm. f).

Kraj a krajský úřad je uživatelem údajů o obyvatelích v rozsahu údajů uvedených v § 3, s výjimkou údajů podle § 3 odst. 3 písm. p) a q), nelze-li záznam o poskytnutí údajů za podmínek stanovených tímto zákonem zpřístupnit; údaje, jichž je uživatelem, může kraj a krajský úřad využívat, jen jsou-li nezbytné pro výkon jejich působnosti.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností zapisuje údaje vedené v informačním systému u občanů, kteří nabyli státní občanství, v rozsahu údajů vedených v § 3 odst. 3 písm. k) až o).

Obecní úřad obce s rozšířenou působností je uživatelem údajů o obyvatelích v rozsahu údajů uvedených v § 3, s výjimkou údajů podle § 3 odst. 3 písm. p) a q), nelze-li záznam o poskytnutí údajů podle tohoto zákona zpřístupnit; údaje, jichž je uživatelem, může obecní úřad obce s rozšířenou působností využívat, jen jsou-li nezbytné pro výkon jeho působnosti.

Matřiční úřad zapisuje údaje vedené v informačním systému, a to v rozsahu § 3 odst. 3 písm. a) až f), písm. k) až p) a písm. r) a s), pokud nejsou tyto údaje zapsány podle § 6, a § 3 odst. 4.

Ohlašovna zapisuje údaje vedené v informačním systému, a to v rozsahu § 3 odst. 3 písm. g) a h).

Obec a obecní úřad je uživatelem údajů o obyvatelích v rozsahu údajů uvedených v § 3, s výjimkou údajů podle § 3 odst. 3 písm. p) a q), nelze-li záznam o poskytnutí údajů podle tohoto zákona zpřístupnit; údaje, jichž je uživatelem, může obec a obecní úřad využívat, jen jsou-li nezbytné pro výkon jejich působnosti.

Soud prvního stupně zapisuje do informačního systému údaje, a to v rozsahu § 3 odst. 3 písm. i), l), m) a s), jde-li o rozhodnutí o rozvodu manželství nebo zrušení partnerství, anebo o rozhodnutí o neplatnosti či neexistenci manželství nebo partnerství.

3 Poskytnutí údajů z informačního systému evidence obyvatel

1. Ministerstvo poskytuje údaje z informačního systému v rozsahu nezbytně nutném a za podmínek stanovených tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem. Údaje z informačního systému se poskytují způsobem umožňujícím dálkový přístup, pokud nestanoví zvláštní právní předpis jinak. Údaj o agendovém identifikátoru fyzické osoby pro agendu evidence obyvatel se poskytuje pouze, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis.
2. Subjekty, které získávají údaje z informačního systému podle zvláštního právního předpisu,
 - a. nejsou oprávněny k jejich shromažďování, předávání a využívání mimo působnost stanovenou v tomto předpisu,
 - b. jsou povinny zajistit ochranu dat před náhodným nebo neoprávněným přístupem nebo zpracováním.
3. Obyvateli staršímu 15 let na základě žádosti poskytuje ministerstvo, krajský úřad, obecní úřad obce s rozšířenou působností a ohlašovna písemně údaje vedené v informačním systému k jeho osobě a k osobě blízké s výjimkou údajů uvedených v § 3 odst. 3 písm. q), nelze-li záznam o poskytnutí údajů podle tohoto zákona zpřístupnit, a v § 3

odst. 3 písm. p), které poskytuje pouze ministerstvo obyvateli staršímu 18 let do vlastních rukou. K osobě blízké se poskytují údaje uvedené v § 3 odst. 3 písm. r) a s). Osobou blízkou se pro účely tohoto zákona rozumí otec, matka, prarodiče, sourozenec, dítě, vnuk, manžel nebo partner.

4. Žádost o poskytnutí údajů z informačního systému může obyvatel podat ministerstvu, krajskému úřadu nebo obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností elektronicky na formuláři, zpřístupněném ministerstvem dálkovým přístupem, který žadatel po vyplnění po vyplnění podepíše uznávaným elektronickým podpisem, nebo podá prostřednictvím zpřístupněné datové schránky provozované podle zvláštního právního předpisu a čísla elektronicky čitelného identifikačního dokladu.
5. Žádost o poskytnutí údajů z informačního systému může obyvatel podat také osobně ohlašovně, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu nebo ministerstvu a prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy. V tomto případě musí od 1. ledna 2012 provést svoji identifikaci pomocí bezpečnostního osobního kódu a čísla elektronicky čitelného identifikačního dokladu. Údaje poskytuje subjekt, u kterého byla žádost osobně podána; kontaktní místo veřejné správy žádost postoupí obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému podle místa podání žádosti.
6. Žádost o poskytnutí údajů z informačního systému může obyvatel podat také v listinné podobě ohlašovně, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu nebo ministerstvu; žádost musí být opatřena úředně ověřeným podpisem. Úředně ověřený podpis se nevyžaduje, jestliže obyvatel žádost podepíše před orgánem příslušným k převzetí žádosti podle věty první.
7. V žádosti podle odstavců 3 až 6 se uvedou údaje obyvatele, o kterém mají být údaje poskytnuty, v rozsahu nezbytném pro jeho jednoznačnou identifikaci, jimiž jsou:
 - a. jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
 - b. rodné číslo; nemá-li přiděleno rodné číslo, datum narození,
 - c. číslo elektronicky čitelného identifikačního dokladu umožňujícího elektronickou autentizaci pro informační systémy veřejné správy; v případě, že žadatel není držitelem takového dokladu, uvede číslo svého jiného dokladu vydaného podle zvláštního právního předpisu,
 - d. adresa místa pobytu.
9. Za obyvatele mladšího 15 let a za občana zbaveného způsobilosti k právním úkonům nebo občana, jehož způsobilost k právním úkonům byla rozhodnutím soudu omezena tak, že není způsobilý k jednání podle odstavců 3 až 6, žádá o poskytnutí údajů jeho zákonný zástupce nebo opatrovník. Pokud za obyvatele požádá osoba uvedená ve větě první nebo jiná osoba, musí prokázat svoji totožnost a její identifikační údaje se zapisují na žádost o poskytnutí údajů.
9. Osobní údaje z informačního systému poskytuje ministerstvo na dožádání osoby ze zahraničí nebo zastupitelského úřadu cizího státu, jen stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je ČR vázána.
10. O poskytnutí údajů podle odstavců 1, 3 až 6 a odstavců 8 a 9 se provede v informačním systému záznam o datu a hodině výjeze a komu byly údaje poskytnuty podle odstavce 1. Záznam o poskytnutí údajů podle věty první lze na žádost obyvatele poskytnout za období 2 let zpětně od data podání žádosti obyvatele.
11. Ministerstvo k zajištění práv občana, který se v zahraničí ocitl v ohrožení života nebo zdraví nebo v situaci, která vinou přírodní katastrofy, hromadného neštěstí nebo nepříznivé politické anebo humanitární situace brání v jeho návratu do vlasti, kontaktování s rodinou nebo jeho vyhledání, popřípadě identifikaci v dané oblasti v zahraničí, poskytuje Ministerstvu zahraničních věcí na žádost údaje z informačního systému o občanech, a to:
 - a. jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě jejich změna, rodné příjmení,
 - b. datum narození,
 - c. adresa místa trvalého pobytu,
 - d. státní občanství,
 - e. jméno, popřípadě jména, příjmení a adresu místa trvalého pobytu dítěte, rodičů, popřípadě jiného zákonného zástupce, sourozenců a manžela, popřípadě partnera, pokud jsou v době poskytnutí údajů naživu.
12. Pro účely ověření totožnosti fyzické osoby, která činí podání na kontaktním místě veřejné správy, a k elektronickému zpracování jejího podání je oprávněno kontaktní místo veřejné správy využívat referenční údaje ze základního registru obyvatel.

4 Kontrola údajů v informačním systému a součinnost ministerstev, jiných správních úřadů a soudů

1. Ministerstvo odpovídá za přesnost údajů v informačním systému tak, aby údaje odpovídaly stavu, ve kterém byly zapisovatelem předány. Ostatní ministerstva, jiné správní úřady, soudy, právnické osoby a obyvatelé jsou povinni poskytnout ministerstvu k plnění tohoto úkolu potřebnou součinnost předáváním aktualizovaných údajů vedených v informačním systému a poskytovaním údajů vyžádaných ministerstvem.
2. Ministerstvo v případě oprávněných pochybností o správnosti údajů vedených v informačním systému zajistí označení takového údaje jako nesprávného a informaci o této skutečnosti předá příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností k provedení zjišťování správnosti údaje. V tomto případě se nepoužije blokování údaje podle zvláštního právního předpisu. Obyvatel je povinen na výzvu předložit příslušnému správnímu úřadu požadované doklady nezbytné pro ověření správnosti zapsaných údajů. Ke splnění výzvy poskytuje správní úřad obyvateli potřebnou pomoc. Pokud tento postup nevede k ověření správnosti zapsaných údajů, je obyvatel povinen dostavit se za tímto účelem na výzvu k správnímu úřadu.
3. Pokud obyvatel požádá o provedení opravy nebo doplnění údajů zpracovávaných v informačním systému k jeho osobě tak, aby byly správné, má rovněž právo požadovat, aby údaje k jeho osobě, které nejsou správné, byly označeny jako nesprávné.
4. Ministerstvo využívá údaje vedené v jiných informačních systémech veřejné správy pro účely zjištění správnosti údajů vedených v informačním systému.